



KESKKONNAAMET



Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

Kiskjakahjudest ja nende kompenseerimisest

Tõnu Talvi

Keskkonnaamet

looduskaitse peaspetsialist

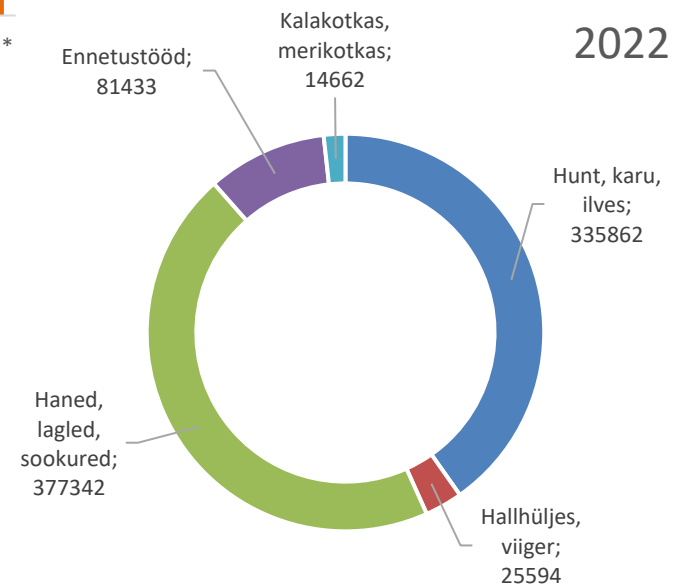
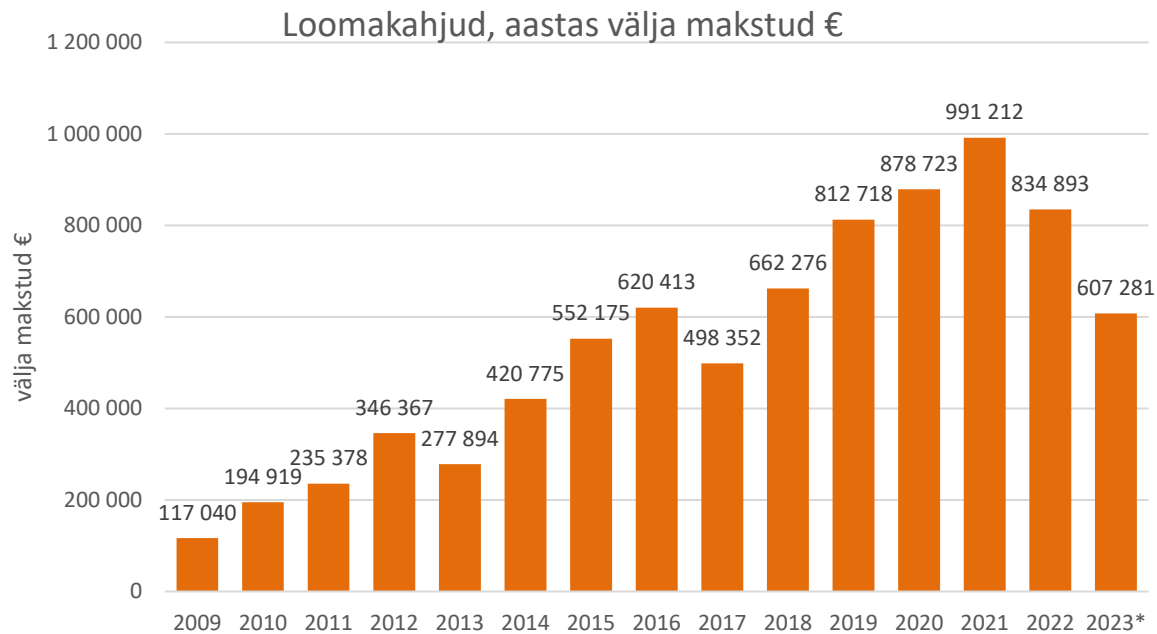
Elu kiskjate maailmas
EPKK lamba- ja kitsekasvatajate aastakonverents
12.10.2023

- ✓ suurkiskjate (hundi) tekitatud kahjud
- ✓ kahjude hüvitamine
- ✓ kahjude ennetamine

Looma tekitatud kahju?

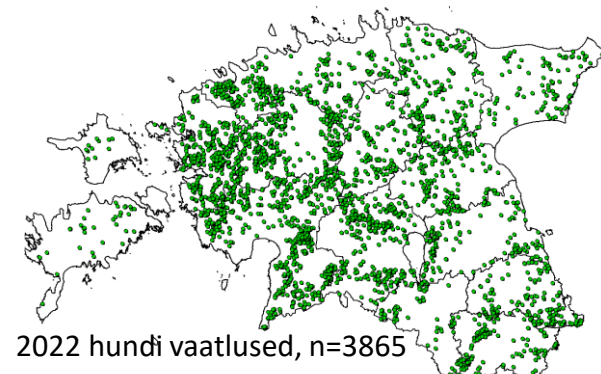
- looduskaitsealiselt oluliste loomaliikide (hunt, pruunkaru, ilves, rändel olevad sookured, haned ja lagled, euroopa naarits, merikotkas, kalakotkas, hallhüljes, viigerhüljes) kahjustused hinnatakse ja menetletakse looduskaitseseaduse järgselt
- uluksõraliste (põder, punahirv, metskits, metssiga) kahjustused hinnatakse ja menetletakse jahiseaduse järgselt

- looma tekitatud kahjud kasvavad peamiselt rändlindude arvel



Hunt ja lambad Eestis

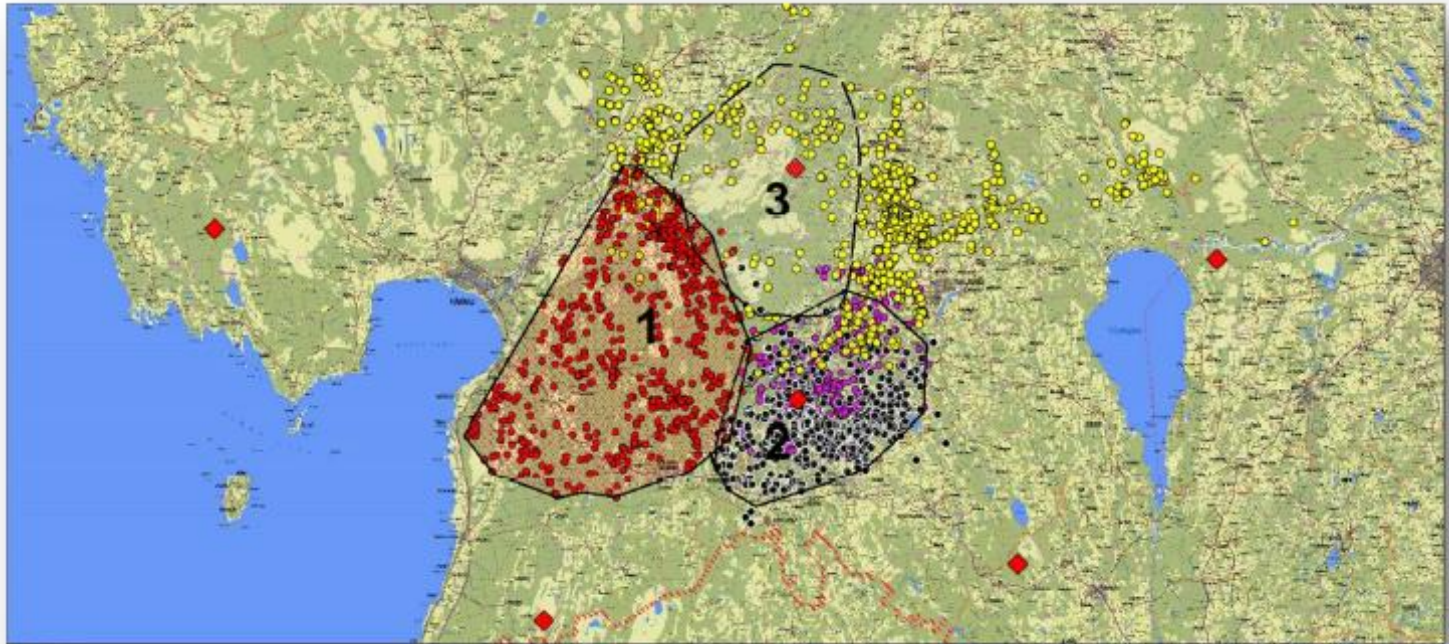
- sügisel 300-330 (33 pesakonda), kevadel 150-170 hunti
- 90 000 -> 62 000 lammast sügisel
- 2022 murti 946 lammast, 26 veist, 20 kitse, 9 koera
- LoDi IV lisa (pruunkaru) ja V lisa (hunt, ilves) liigid





- karjalise eluviisiga territoriaalne, juhtisane ja juhtemane, väiksemad grupid
- suur kohanemisvõime
- madala arvukuse korral loodusmaastikes, kõrgema arvukuse korral ka kultuurmaastikes
- elupaigavalik sõltub saakloomade paiknemisest ja arvukusest
- karja (3-6 is) kodupiirkond 250 – 500 km²

Hundi kodu

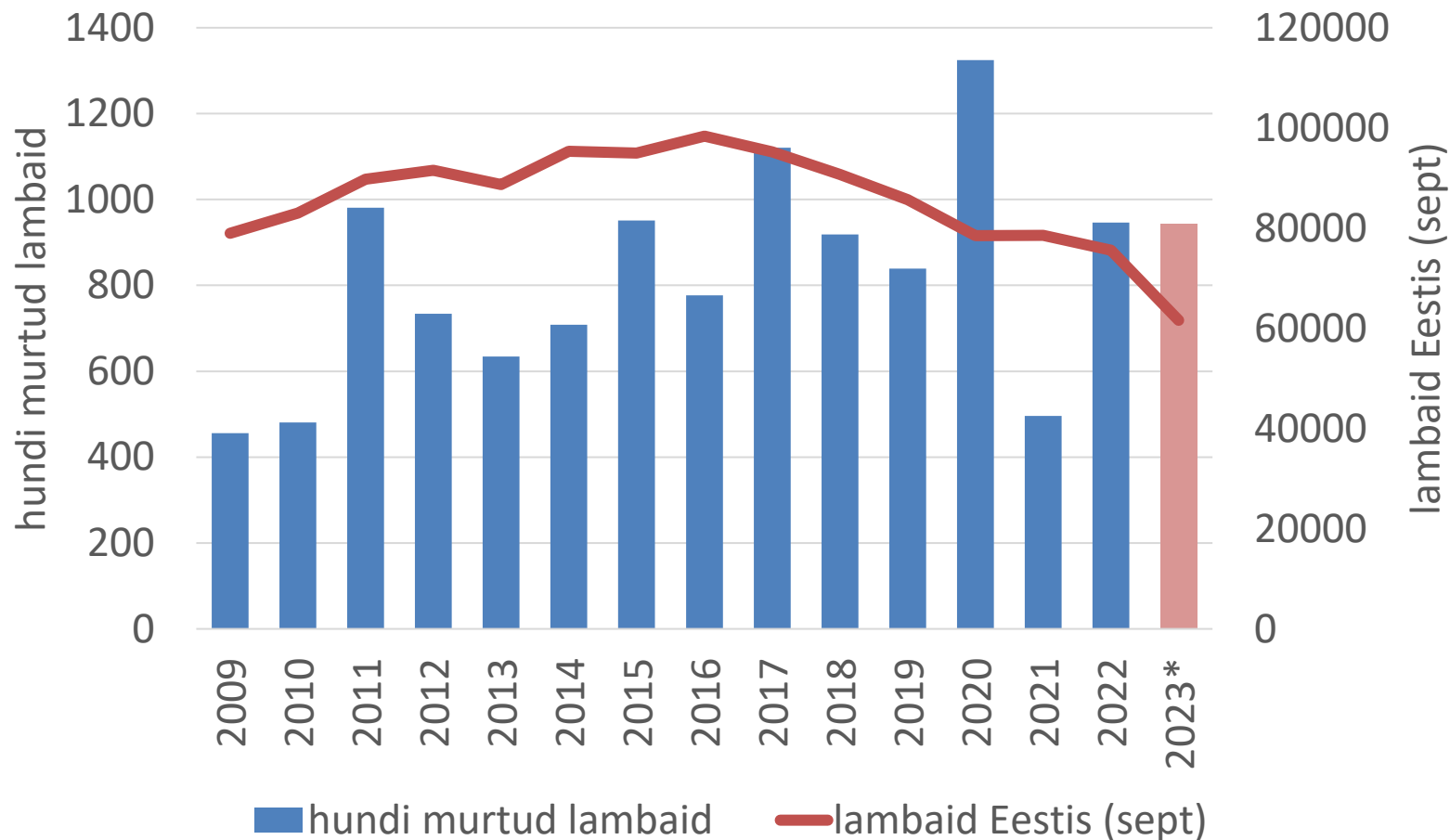


Kikepera (1), Halliste (2) ja Kuresoo (3) reviidid 2014/2015 (KAUR)

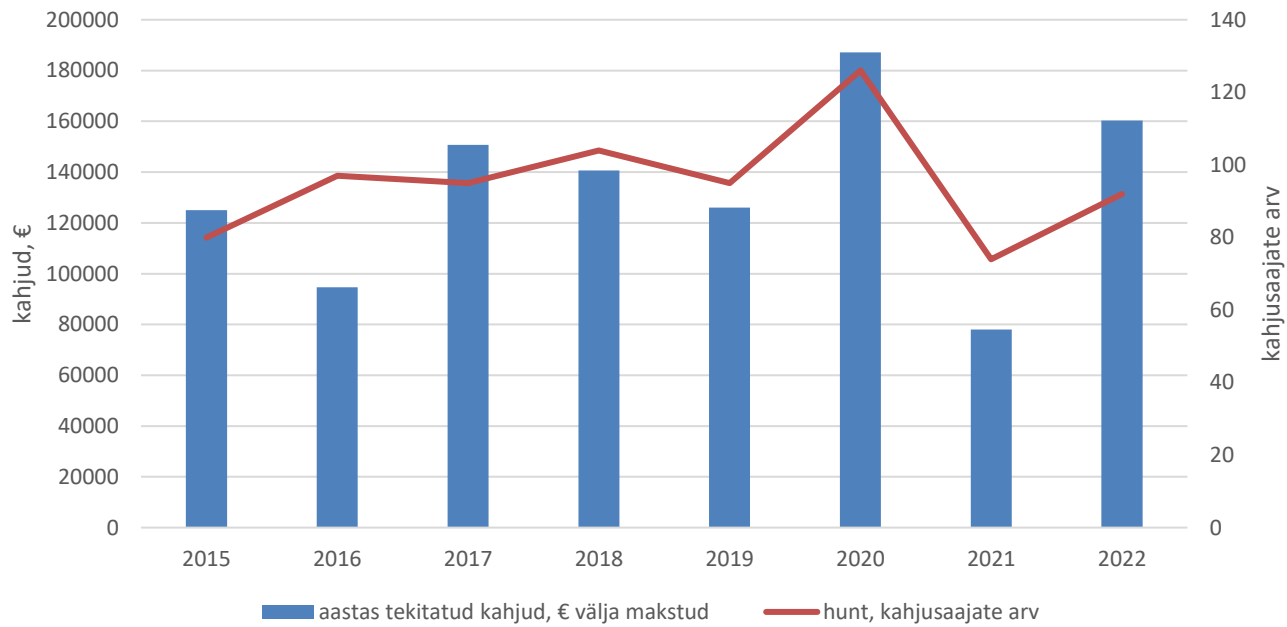
Miks hunt murrab lambaid?

- 0,5 – 1,5% lammastest murrab hunt
- 5% lammastest hukub muudel põhjustel
- saakloomade kättesaadavus
- karmid talved, metskitse arvukuse langus
- hundi arvukuse, leviku, käitumise muutused?

Hundi murtud lambad ja lammaste koguarv Eestis (sept)



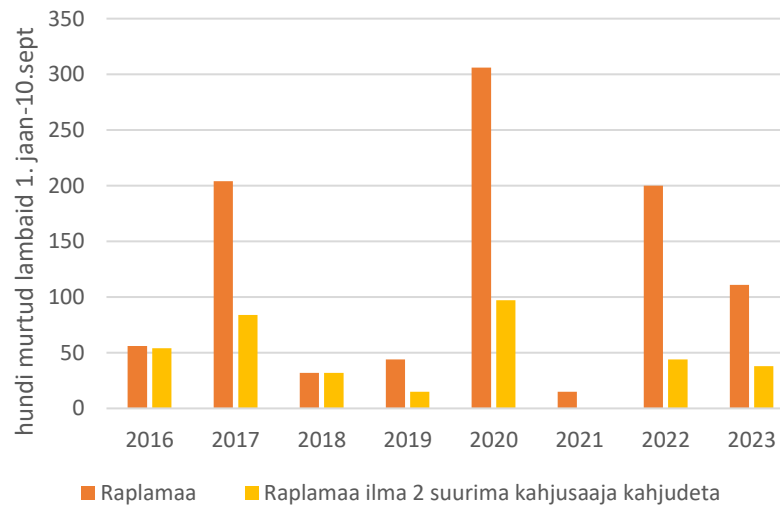
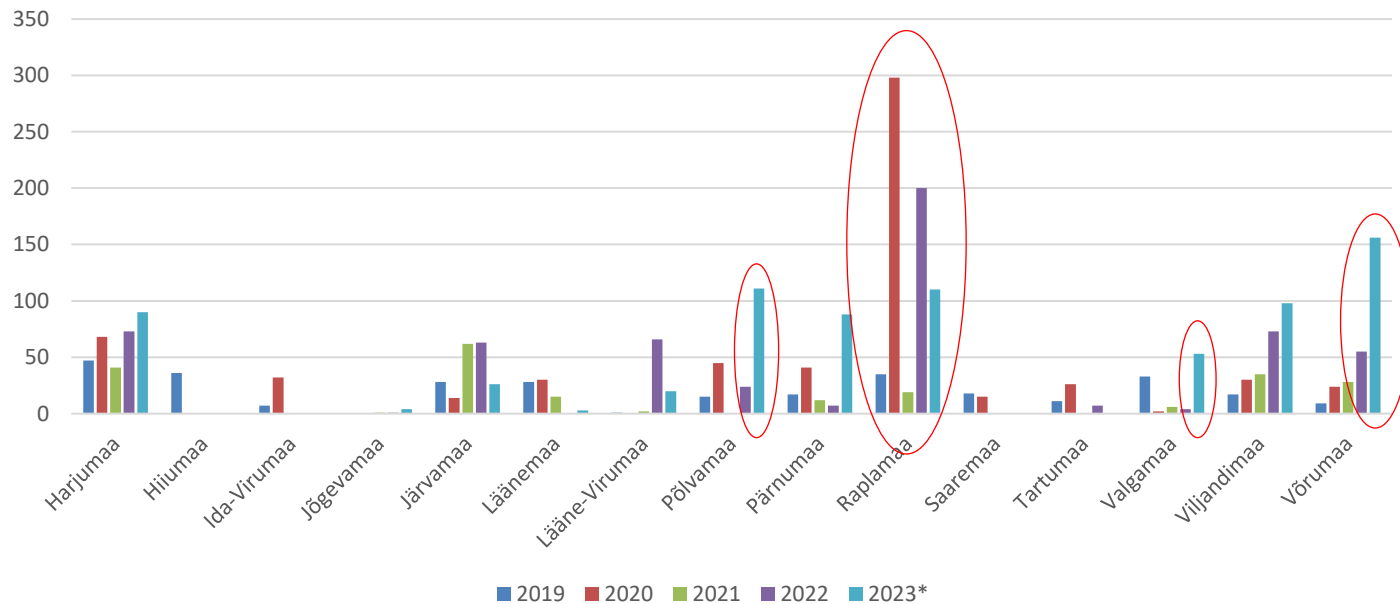
Hundi hind



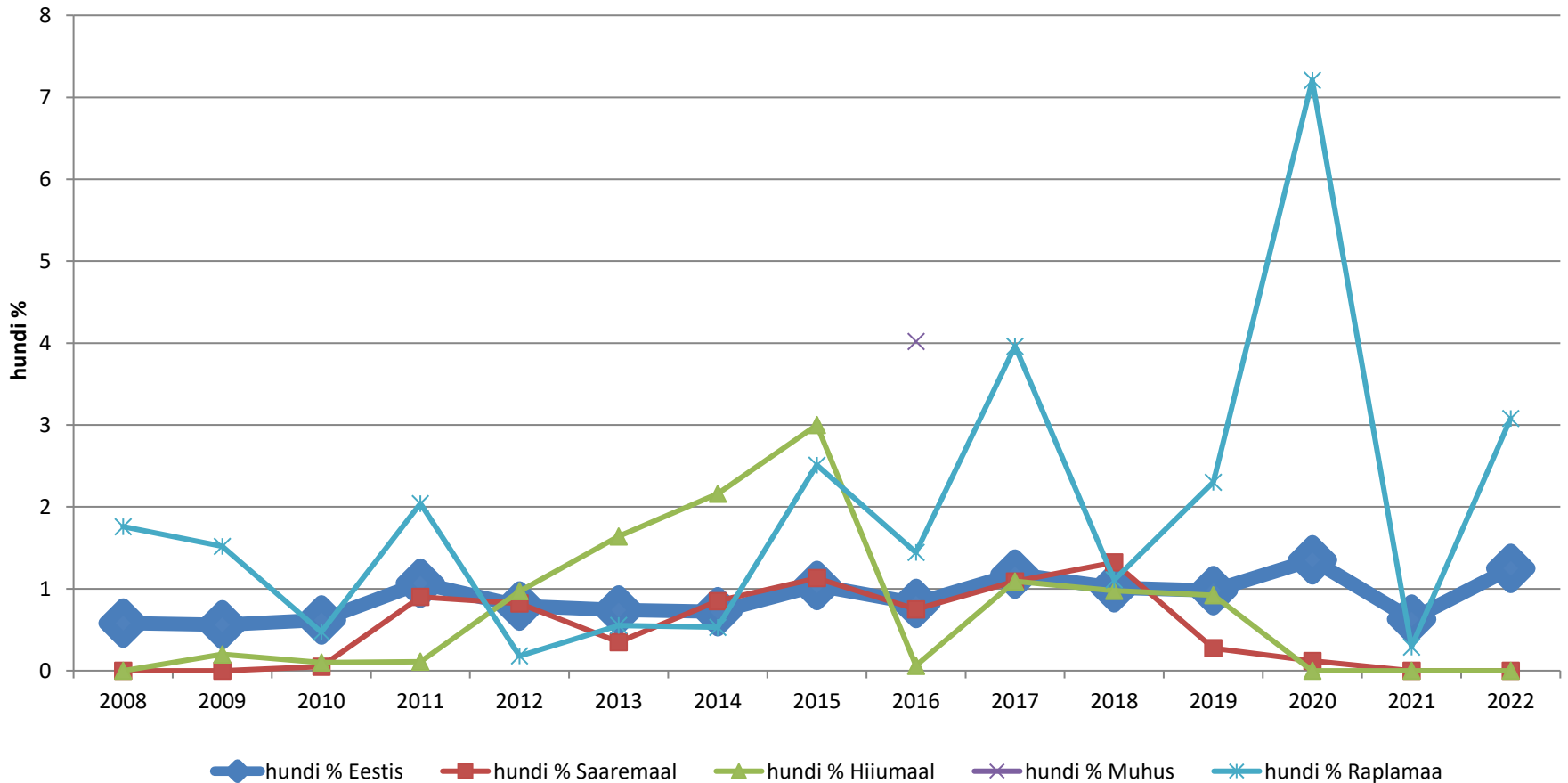


Halvad seeriad/hooletud kahjusaajad

murtud lammaste arv 10.09.



Hundi murtud lammaste osakaal kõikide lammaste arvust piirkonnas



Muhu 2016

- 30 ründejuhtu (aktides ka koer, šaakal, ilves)
- murtud ca 70 lammast
(aktides 48 murtud+34 vigastatud)
- murtud 4 vasikat



Muhu 2016

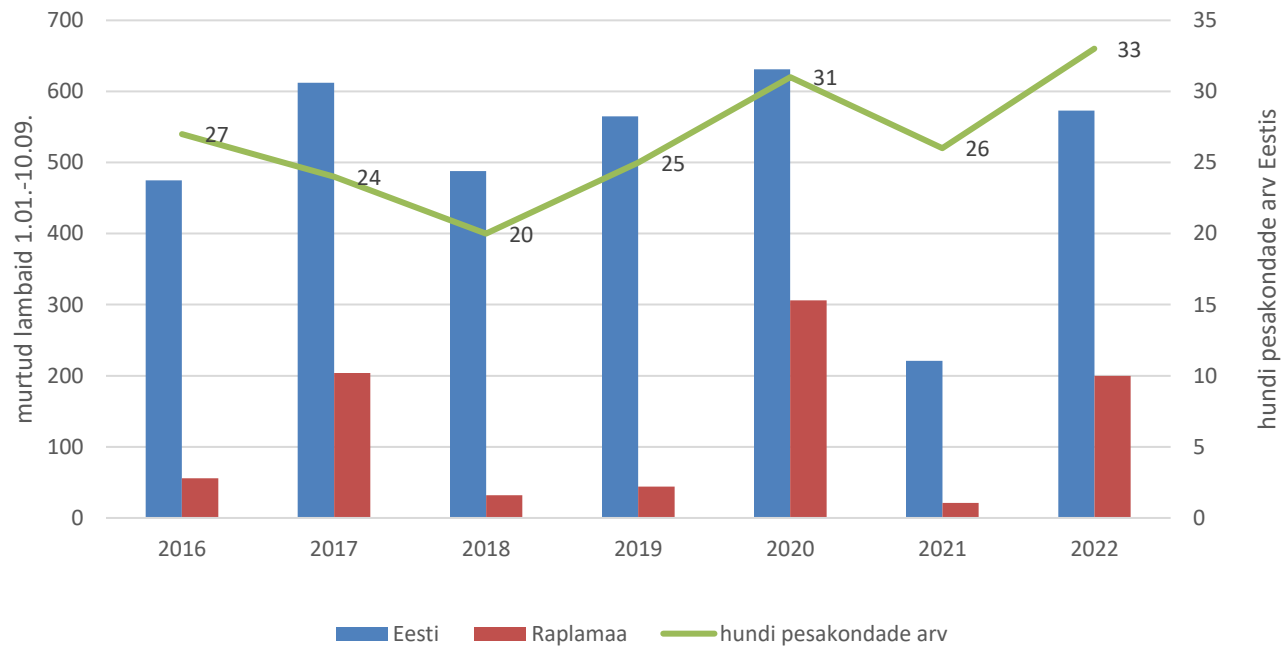




Muhu hunt
23.02.2017



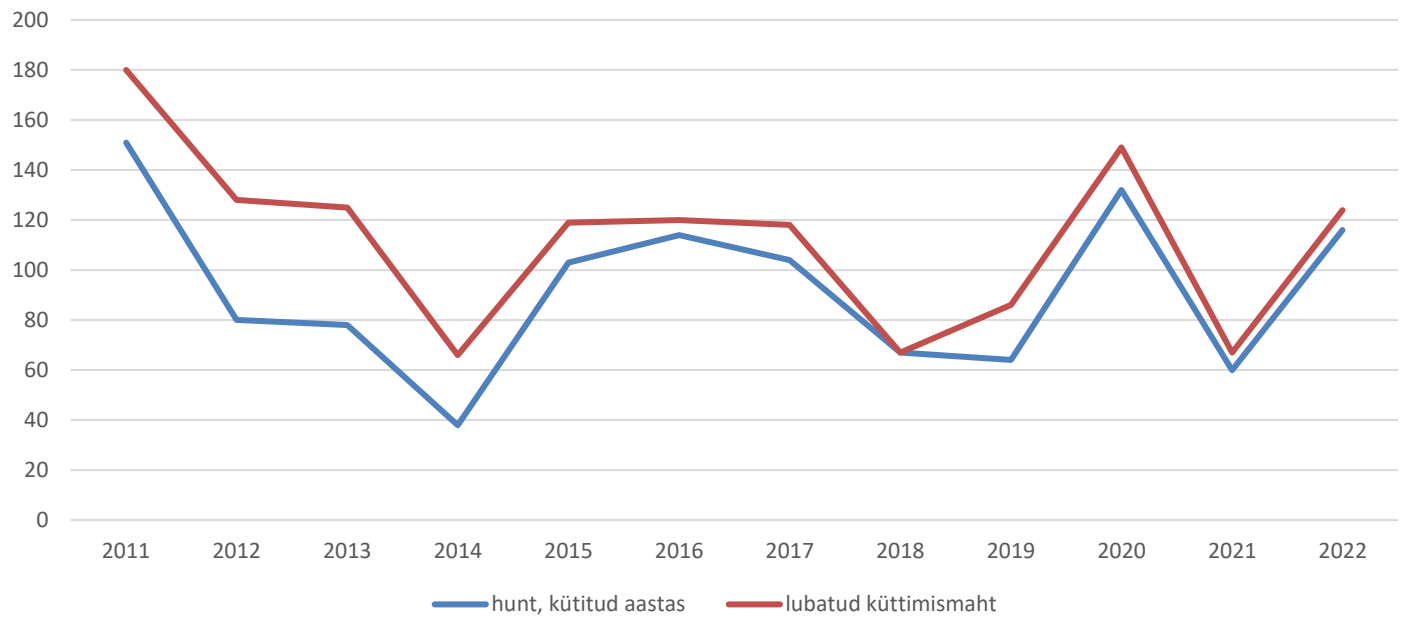
Hundi arvukuse ja lammaste murdmise vaheline seos



Hundi murtud lammaste arv ja hundi pesakondade Eestis ($r=-0,1246$; $P=0,5$)

Lokaalselt hundi arvukuse (pesakondade arv) ja järgmisel aastal murtud lammaste arv ($r=0,89$; $P<0,05$)

hundi kütimine







Hüvitamise kord

- Keskkonnaministri 10. septembri 2008. a määrusega nr 40 kehtestatud „Looma tekitatud kahju hindamise metoodika, kahju hüvitamise täpsustatud ulatus ja hüvitamise kord ning kahjustuste vältimise abinõudele tehtud kulutuste hüvitamise täpsustatud ulatus ja kord“
- hüvitatakse kuni 100% ulatuses, rändlindude kahju kuni 3200 € isik/aastas
- kahjustatud mesitaru, silopall, põllumajandus- või lemmikloom, põllumajanduskultuur
- linnukahjude korral eelmise saagiaasta keskmine saagikus, käesoleva aasta saagikuse õiend, ennetusabinõude kirjeldus jms
- kiskjakahjude korral kahjustatud objekti maksumuse kalkulatsioon, võimalusel lisada soetamise, taastamise, ravi või kahjustuse maksumust tõendava dokumendi koopia
- suurkiskjate puhul omavastutus 64 – 128 € aasta kohta --> (10-50% kogu kahju suurusest)
- vähese tähtsusega abi piirmäär - viimase 3 aasta jooksul 25000 €
- otsus linnukahjude puhul 3 kuu jooksul nõuetekohasest taotlusest (saagikuse õiend!), suurkiskjate korral järgmise kalendriaasta 31. märtsiks, 6 kuu jooksul peale otsust hüvitamine

Kuidas käituda

- kahjustusest ja selle iseloomust kohene Keskkonnaameti teavitamine (suuliselt, telefoni, e-kirja teel) **1247**
- hoida sündmuskoht võimalikult puutumata, vajadusel võib ravida või hukata
- ameti töötaja tuleb esimesel võimalusel kahjustust hindama ja hindamisakti koostama. Akt saadetakse kahjusaajale.
- peale hindamisakti saamist võimalus 1 kuu (suurkiskjad) või 12 kuu (linnud) jooksul esitada Keskkonnaametile kahju hüvitamise kirjalik taotlus
- amet teeb kogu eelneva kalendriaasta kohta ühise otsuse aasta kolme esimese kuu jooksul
- www.keskkonnaamet.ee -> teenused -> looduskaitse -> looma/lindude tekitatud kahju -> taotluse vorm







UOVISION

07.23.2016 04:27:01 20 015°C 059°F 9



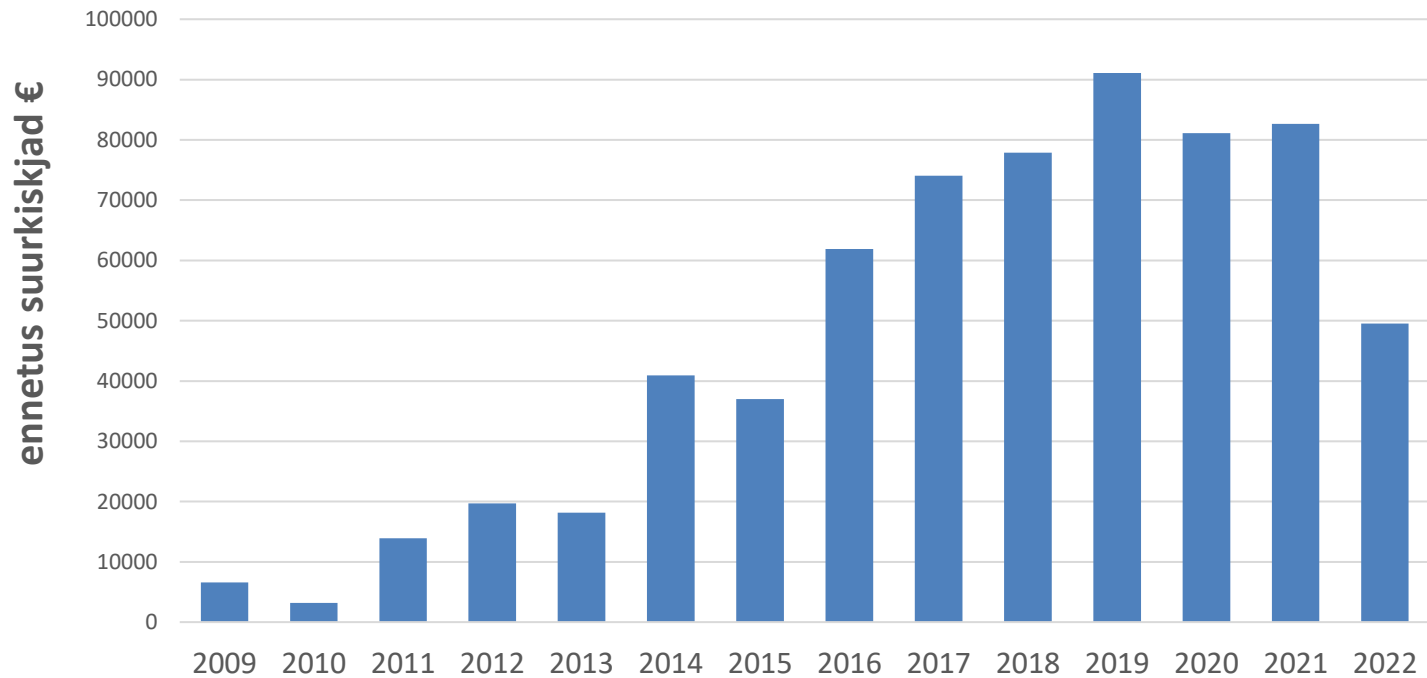
UOVISION

04.05.2018 18:26:58 20 000°C 032°F 9

Ennetamine

- kahjustuse vältimiseks tehtud otsesed kulutused
- Keskkonnaametile kirjalik vabas vormis taotlus
- taotluses: nimi, ik või reg nr, aadress, a/a, kulutuste kirjeldus, põhjendus, tõendavate dokumentide koopiad (arve, maksekorraldus, leping jms)
- teostatud meetmed akteeritakse, taotlus rahuldatakse, kui rakendatud abinõud on efektiivsed ja proportsionaalsed
- hüvitatakse 50%, kuni 3200 € ühele isikule aasta kohta
(---> 9600 €)

- suurkiskjate kahjud ei suurene
- suurendame ennetustööde hüvitamist



sh
282 km kiskjatõrjeaeda
78 karjavalvekoera



